

Liv till taigan

- Under projekttiden ska vi genomföra 215 naturvårdsbränningar på drygt 3 400 hektar skog.
- På ytterligare 2 800 hektar ska andra naturvårdsåtgärder användas där slutresultatet liknar det som uppstår efter brand.
- Skogarna ligger i 165 Natura 2000-områden i Sverige och Finland.
- Åtgärderna kommer att skapa livsmiljöer för minst 40 arter som är helt beroende av brand för att överleva.
- Åtgärderna kommer även att vara bra för flera andra arter som inte är direkt beroende av brand, men som till exempel behöver tillgång till stående och liggande döda träd.
- På sikt kommer skogen att bli öppnare och mer livskraftig.
- Life2Taiga delfinansieras av EU:s LIFE-program.
- Projektet koordineras av Länsstyrelsen i Västmanlands län.
- Life2Taiga startade hösten 2022 och avslutas i december 2028.

Ansvaret för innehållet ligger hos länsstyrelserna och återspeglar inte Europeiska unionens officiella hållning.

Foto: Kjell Store och Ulrika Mogren

Projektet är ett samarbete mellan:

Länsstyrelserna i Dalarna, Gotland, Gävleborg, Jämtland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Norrbotten, Södermanland, Uppsala, Värmland, Västerbotten, Västernorrland, Västmanland, Västra Götaland, Örebro och Östergötland samt Naturvårdsverket och Metsähallitus.

Life2Taiga räddar biologisk mångfald!

I våra svenska och finska skogar finns flera arter som är helt beroende av att skogen brinner med jämna mellanrum. Men de oönskade vilda skogsbränder som ibland startar gör oftast mer skada än nytta.

För att hjälpa de arter som behöver brand för att överleva använder vi ibland naturvårdsbränning som skötselmetod. Då låter vi en utvald skog brinna lagom intensivt under kontrollerade former på en plats där det gör störst nytta för naturvärderna.

Naturvårdsbränning är den huvudsakliga naturvårdsåtgärd som vi utför i EU-projektet Life2Taiga.

Följ oss på resan

Life2Taiga

life2taiga

Kontakta oss: life2taiga@lansstyrelsen.se

Life2Taiga

Vi bevarar och återskapar unika tallskogar i Sverige och Finland

Västlig Taiga

Runt hela norra halvklotet löper ett band av barrskog som kallas taiga. I Sverige och Finland kallas denna naturtyp för västlig taiga.

Taigan domineras av gran och tall. Här och var bland barrträden växer även lövträd som björk och asp. I gamla barrskogar som inte påverkats av skogsbruk finns levande träd i olika åldrar och döda träd i olika stadier av nedbrytning.

De orörda naturliga skogarna i både Sverige och Finland har minskat under de senaste 150–200 åren. Det beror på skogsbruk, bättre brandbevakning och snabbare släckning av vilda bränder.

Naturvårdsbränning

Under tusentals år har skogarna i taigan brunnit med jämna mellanrum. Många arter är anpassade till detta, några till den grad att de riskerar att dö ut om branden uteblir och deras livsmiljö försvinner.

En planerad och kontrollerad brand, det vi kallar naturvårdsbränning, ger samma effekt som de bränder skogen är anpassad till.

Det finns däremot flera skillnader mellan en vild brand och en naturvårdsbränning. Ett exempel är att naturvårdsbränningen utförs av utbildad personal inom ett begränsat område. Den är också kontrollerad från början till slut. En vild brand däremot kan starta var som helst, när som helst och brinna vilt innan den antingen slocknar av sig själv eller släcks av räddningstjänsten.

Att efterlikna en brand

Ibland bedömer vi att det inte går att genomföra en naturvårdsbränning på ett säkert sätt. Det kan till exempel bero på att det svårt att få vatten till området.

Då tar vi till andra metoder som till viss del liknar resultatet efter en brand. Det kan till exempel vara att skrapa bort det översta jordlagret, att gallra bort gran eller skala av bark på träd så att de dör.

Åtgärder som efterliknar bränder är mer krävande och tar ofta längre tid att få samma effekt som vid en naturvårdsbränning. Det är även ofta mer kostsamt. Vissa arter behöver också värmen och röken från elden för att parasig eller för att gro. En naturvårdsbränning är därför den enda skötselmetod som ger samma resultat som en vild brand.

Så går en naturvårdsbränning till

Arbetet med en naturvårdsbränning startar flera månader innan elden tänds. Platsen är noga utvald och studerad för att effekterna i landskapet ska bli så goda som möjligt. Vi har tydliga mål, som till exempel hur stor andel av barrträden som ska skadas.

En naturvårdsbränning genomförs på en dag då vindar, mark- och luftfuktighet är lämpliga. Det kan inte vara för fuktigt men det får inte heller vara för torrt. Det gör det också svårt att långt i förväg säga vilken dag det sker.

Området som ska brännas har tydliga gränser som elden ska hållas inom. Vatten och släckningsutrustning finns på plats under hela bränningsarbetet. Ett tiotal personer arbetar med och bevakar bränningen så att den inte smiter utanför avgränsningarna.

Elden tänds i långsmala remsor inom de säkrade gränserna. Elden brinner långsamt mot vinden. En remsa får brinna ut innan nästa tänds. På så vis styr vi var det brinner, eldens hastighet och styrka.

När sista lågan slocknat bevakar vi området under flera dygn. Blossar eld upp igen släcker vi den. Vi är kvar i området tills ingen rök syns på tre dagar. Först då plockar vi bort släckningsutrustningen.

Efter bränningen är området svart och sotigt. Granar och små tallar har dött medan de större tallarna fortfarande lever. Redan året därpå brukar grönskan på marken vara tillbaka.

Så här ger vi liv till taigan!